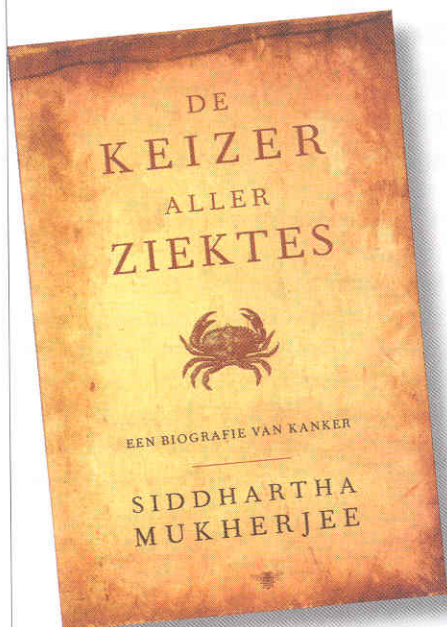

KANKER IN DE HOOFDROL

De Pulitzerprijs voor non-fictie ging dit jaar naar een populair wetenschappelijk boek over kanker.

SHURAILA STOPPEL

De schrijver, Siddhartha Mukherjee, noemt het 'een biografie van kanker'. *De Keizer aller Ziektes* gaat vooral over de strijd tegen kanker, de kankertherapieën door de eeuwen heen, en wat dat voor artsen en patiënten betekende. Van de late 19de eeuwse radicale chirurgische ingrepen, tot de moderne, op biochemische kennis gebaseerde therapieën uit de 21ste eeuw, zoals recent de tyrosinekinaseremmer Dasatinib.

Auteur Mukherjee is zelf arts-onderzoeker. In 2004, nog tijdens zijn opleiding, vroeg één van zijn patiënten: 'Wat is die ziekte precies, waartegen ik vecht?' Mukherjee kon deze vraag niet goed beantwoorden. Hij ploos het uit en schreef er zijn eerste boek over. En dat won gelijk de prestigieuze Pulitzerprijs voor non-fictie literatuur.

Natuurlijk kan één boek, ook al heeft het bijna zeshonderd bladzijden, niet een complete samenvatting geven van de hele geschiedenis van kanker en kankertherapieën. Het beschrijft voornamelijk de Amerikaanse *War on Cancer*. En de genoemde therapieën zijn grotendeels beperkt gebleven tot chirurgie en chemotherapie.

BEELDSPRAAK

Ondanks de beperkte bespreking van de therapieën is het boek zeker informatief. Mukherjee beschrijft bijvoorbeeld op interessante wijze hoe de chemotherapie is ontdekt. Dat gebeurde

rond 1860 toen de kennis van chemische processen een boost gaf aan de textielverfindustrie. Wetenschapper Ehrlich legde daarbij verbanden tussen kleurstofchemie en biologie. Hieruit ontstaan uiteindelijk de eerste chemotherapeutica.

Alle bekende chemotherapeutica passeren vervolgens de revue waarbij Mukherjee sommige chemische verbindingen introduceert met een wat kleffe beeldspraak. Over het polypeptide actinomycine D schrijft hij bijvoorbeeld: 'de chemische structuur lijkt op een hoofdloos oud Grieks standbeeld, met uitgestrekte vleugels die het DNA binden en beschadigen'. De Nederlandse vertalers maken er trouwens zo-

'De therapieën zijn grotendeels beperkt gebleven tot chirurgie en chemotherapie'

maar de Venus van Milo van, maar die is niet hoofdloos en heeft geen vleugels.

Mukherjee vertelt veel over de zoektocht naar de oorzaken van kanker. Uiteindelijk, door nieuwe biochemische en genetische kennis, vinden Bishop en Varmus in 1970 de oncogenen. Ze krijgen er de Nobelprijs voor.

PREVENTIE

Niet alleen de zoektocht naar de oorzaken van kanker, ook preventie bespreekt Mukherjee volop. De beste manier om kanker te bestrijden is volgens hem het vermijden van contact met carcinogenen. Ofwel, niet-roken.

Aan iedereen die oprecht geïnteresseerd is in kanker, en de moeite wil nemen zich door de voor leken soms moeilijke biomedische terminologie te worstelen, kan dit boek een antwoord op veel vragen over de strijd tegen kanker geven. Ondanks die moeilijke woorden is het vlot en boeiend geschreven, met veel oog voor de patiënt. Maar ook voor mensen in de biomedische sector kunnen sommige hoofdstukken een eyeopener zijn, als een bekende therapie een verrassende herkomst blijkt te hebben.

Siddhartha Mukherjee, *De Keizer aller Ziektes*
Uitgeverij de Bezige Bij. ISBN 978 90 234 2698 1.
29,95 euro

TIPS

CHEMISTRY DANCE 'Move to the left now move to the right / We'll be doing the chemistry dance all through the night / Now clap your hands everybody let's go / We'll be rocking it out to the chemistry show' Tijdens een congres van de American Chemical Society lieten ruim 200 deelnemers zien dat chemici écht wel kunnen dansen. Helemaal overtuigend was het 'bewijs' helaas niet.

www.youtube.com/watch?v=yg54Tp85S-Y

SAFETY DANCE Voor de tweede keer organiseert de European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA) een fotowedstrijd voor professionals en amateurs. Wie vóór 31 augustus een artistieke visie op het onderwerp 'risicopreventie' uploadt, maakt kans op 3.000 euro. Ter inspiratie staan de beste honderd inzendingen van de vorige wedstrijd nog online.

www.osha-photocompetition.eu

CURAÇÃO En u dacht dat Thermphos erg was? De beruchte stinkfabriek binnen het Koninkrijk der Nederlanden is nog altijd de ISLA-raffinaderij, geëxploiteerd door de Venezolaanse staatsoliemaatschappij PDVSA. Isla wordt verantwoordelijk gehouden voor minimaal achttien doden per jaar, maar uit economische overwegingen durft de overheid niet in te grijpen. De website van de Stichting Schoon Milieu Op Curaçao (Smoc) doet verslag van de protesten.

www.stichtingsmoc.nl